

ผลกระทบที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครอง
ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562*
THE IMPACT OF ENFORCEMENT OF THE PERSONAL DATA
PROTECTION ACT B.E. 2562

ภูมิ มูลศิลป์
Poom Moolsilpa
พรเพญ ไตรพงษ์
Pornpen Traiphong
พิชชา ใจสมคม
Pitcha Jaisomkom
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University, Thailand
E-mail: poom@g.swu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหลักการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในต่างประเทศ 2) ศึกษาผลกระทบในมิติทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และ 3) จัดทำข้อเสนอแนะต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีกระบวนการเก็บข้อมูลแบบพหุวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหลักการเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล สร้างมาตรฐานการรักษาข้อมูลส่วนบุคคล และนำไปใช้ให้ถูกวัตถุประสงค์ตามคำยินยอมที่ได้รับอนุญาต สหภาพยุโรปมี The General Data Protection Regulation (GDPR) ส่งผลกระทบต่อภาระต้นทุนดำเนินการของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม สหรัฐอเมริกามีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลทั้งกฎหมายกลางและระดับมลรัฐทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความแตกต่างกัน สิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการรักษาความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้านำให้เกิดความไว้วางใจจากภาคธุรกิจ ส่วนออสเตรเลียมีคำจำกัดความ “ข้อมูลส่วนบุคคล” ที่ยืดหยุ่นทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการข้อมูลเมื่อเวลาผ่านไป 2) ในกรณีของประเทศไทย ผลกระทบด้านสังคมพบว่า ทุกภาคส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งยังไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนจึงอาจเกิดปัญหาภายหลังการบังคับใช้

* Received 2 June 2022; Revised 20 June 2022; Accepted 30 June 2022

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจพบว่า กฎหมายดังกล่าวส่งผลต่อภาระและต้นทุนของผู้ประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งอาจมีปัญหาดูความน่าเชื่อถือ การตลาดและการค้าระหว่างประเทศ 3) ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจถึงแนวทางการดำเนินงานตามกฎหมายแบบเชิงรุก เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ผลกระทบ, การบังคับใช้กฎหมาย, พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

Abstract

The objectives of this research article were to 1) study the legal principles of personal data protection and the implications of enforcing such laws in other countries, 2) study the impacts of social and economic dimensions arising from the enforcement of the Personal Data Protection Act B.E. 2562, and 3) make recommendations on the enforcement of the Personal Data Protection Act B.E. 2562. This research was qualitative research. There is a multi-method collecting process to obtain information. The study found that the personal data protection law has principles regarding the rights of personal data subjects, establish standards for the protection of personal information, and use it for the intended purpose with the permitted consent. The EU's General Data Protection Regulation (GDPR) which had the effect of law enforcement in terms of operating costs, disadvantages for small and medium enterprises. The United States has data protection laws that exist in both national and state laws and make law enforcement different. Singapore, there was emphasis on the security of information that is particularly personal and sensitive to customers which increases the trust of businesses. Meanwhile, Australia has a flexible definition of “personal data” which allows for changes in the way information is handled over time. In case of Thailand, social impacts, all sectors still lack knowledge and understanding, and lack of clear and comprehensive guidelines, problems may arise after enforcement. Economic impact is the burdens and costs of middle and small operators. This can be a problem for reliability marketing and international trade. Recommendations is knowledge, understanding and proactive approach to legal implementation should be promoted in order to prepare before the law is effective.

Keywords: Impact, Law enforcement, Personal Data Protection Act B.E. 2562

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 32 บัญญัติถึงสิทธิและเสรีภาพเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคล หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ” อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมาก สร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการล่วงละเมิดดังกล่าวทำได้โดยง่าย อีกทั้งยังมีข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากฐานออนไลน์ของผู้ให้บริการออนไลน์ประเภทต่าง ๆ (อัญธิกา ณ พิบูลย์, 2563) สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวม จึงนำมาซึ่งการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นกฎหมายในชุดกฎหมายดิจิทัลที่สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (สุนทรีย์ ส่งเสริม, 2564) โดยมีวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อไม่ให้ผู้ใดทำการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลในการข่มขู่ หวังผลประโยชน์ ทั้งจากตัวเจ้าของข้อมูลเองหรือจากบุคคลที่ดูแลข้อมูล อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าวเกี่ยวกับกิจการหรือหน่วยงานที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติ ประกอบกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติมีรายละเอียดที่ซับซ้อนต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการเตรียมความพร้อมเพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสมดังเจตนารมณ์ของกฎหมาย อีกทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องและรุนแรงในช่วงเวลาที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมเป็นอย่างมาก ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นหน่วยงานและกิจการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนยังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จึงได้มีการขยายระยะเวลาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกไปจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เพื่อให้ทุกฝ่ายได้เตรียมความพร้อมในการใช้พระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจำนวน 10 คน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 8 (1) และ (4) ที่บัญญัติให้มีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 10 คน ซึ่งสรรหาและแต่งตั้งจากผู้มีองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ประกาศ

สำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล, 2565)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการขยายเวลาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ออกไป แต่สถาบัน องค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ยังขาดการเตรียมความพร้อมในการสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจต่อการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว จึงเห็นได้ว่าความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับความคุ้มครองในข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง การเตรียมความพร้อม การดำเนินงาน แนวปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงสมควรศึกษาหลักการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในต่างประเทศ ผลกระทบในมิติทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และ จัดทำข้อเสนอแนะต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 อันจะส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพบรรลุนิติธรรมของกฎหมายคือ การมุ่งคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไม่ให้ถูกละเมิดและสร้างความเสียหายให้กับสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบในมิติทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีกระบวนการเก็บข้อมูลแบบพหุวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงเอกสาร (Document research) โดยเป็นการรวบรวมหลักการนโยบาย กฎหมาย และแนวทางในการดำเนินงานของประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยมีการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยวิธีการแบบเจาะจง (Purposive) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่ตรงกับหัวข้อการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมถึงองค์ความรู้ใหม่จากการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 กลุ่มผู้ประกอบการภาคเอกชน จำนวน 10 กลุ่ม โดยมีตัวแทนกลุ่มละ 1 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อภาคเอกชน

2.2 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 10 กลุ่ม โดยมีตัวแทนกลุ่มละ 1 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อมิติทางสังคมและเศรษฐกิจของไทย

2.3 กลุ่มนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีประสบการณ์และสามารถให้ข้อเสนอแนะเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จำนวน 15 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นต่อมิติทางสังคมและทางเศรษฐกิจของไทยรวมถึงข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหา

3. การสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยเป็นการดำเนินการจัดประชุมเพื่อระดมความคิดกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ จำนวน 16 ท่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นต่อมิติทางสังคมและทางเศรษฐกิจของไทยรวมถึงข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหา

4. การประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นเพื่อเป็นการยืนยันข้อมูล และหาแนวทางร่วมกัน เพื่อนำเสนอต่อการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารและส่วนบุคคล โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 ท่าน

5. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาจุดเด่น จุดด้อย จุดที่ต้องพัฒนา เพื่อเป็นแนวทาง การพัฒนาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพื่อการยกระดับการคุ้มครองและทำให้มาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาพบว่า ในอดีต ประเทศไทยไม่มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็นการเฉพาะเพื่อบังคับใช้กับหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน คงมีเพียงแต่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่บัญญัติคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้บางส่วน และบังคับใช้เฉพาะหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนที่องค์กรภาคเอกชน ซึ่งกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการนี้มีหลักการสำคัญสองประการคือ รับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐได้ และคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนที่อยู่ในความครอบครองหรือการควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ แต่เนื่องจาก สหภาพยุโรปได้ประกาศใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฉบับใหม่คือ General Data Protection Regulation (GDPR) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 (ค.ศ. 2019) ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทย โดยเฉพาะภาคธุรกิจที่จะต้องมีการประมวลผลและถ่ายโอนข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูล รวมถึงการเสนอสินค้าหรือบริการ การติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปด้วย ประเทศปลายทางจะต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในระดับที่เพียงพอตามที่คณะกรรมการการยุโรปกำหนด เช่น กำหนดให้มีมาตรการป้องกันที่เหมาะสม หรือมีการบังคับมาตรการเยียวยาทางกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น จนนำไปสู่การตรากฎหมายและประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (สินีนารถ ภาวะวัง, 2563) ซึ่ง

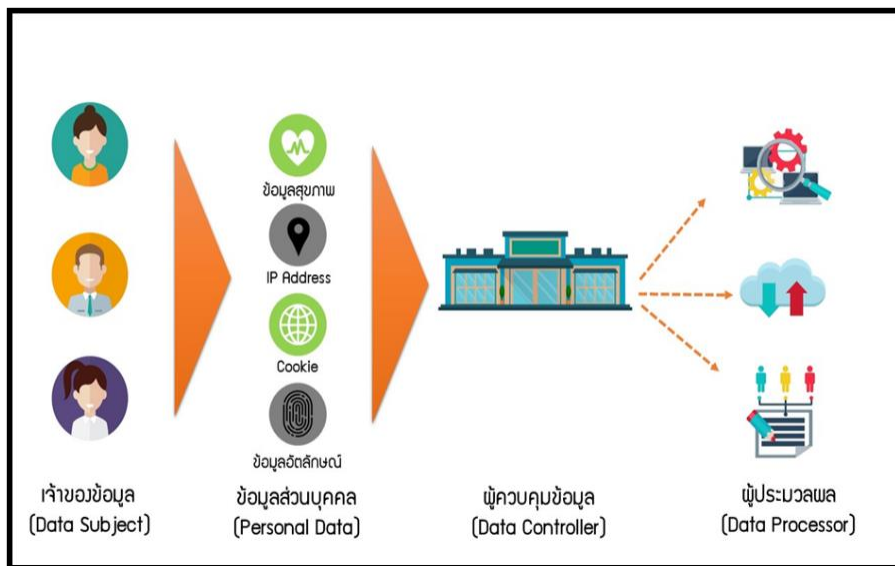

ประกอบไปด้วยบทบัญญัติเกี่ยวกับ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การร้องเรียน ความรับผิดชอบทางแพ่ง และบทกำหนดโทษ อันมีทั้งโทษอาญาและโทษทางปกครอง โดยหลักการส่วนใหญ่มาจากข้อกำหนดการคุ้มครองข้อมูลทั่วไป (GDPR) ของสหภาพยุโรป ซึ่งคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในส่วนของการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักความเป็นส่วนตัว ความชอบด้วยกฎหมายตามหลักความยินยอมและความจำเป็นที่กำหนดไว้ หลักความเป็นธรรม หลักความโปร่งใส เท่าที่จำเป็นเกี่ยวข้องจำกัดตามวัตถุประสงค์ มีความถูกต้องสมบูรณ์ทำให้เป็นปัจจุบัน เก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็นตามระยะเวลาที่เหมาะสมหรือตามที่กฎหมายกำหนด รักษาความน่าเชื่อถือและการรักษาความลับ ความรับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

ภาพที่ 1 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
(เอเซีย ดาต้า เดสตรัคชั่น, 2562)

สำหรับข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลที่ถูกส่งไปยังผู้ควบคุมข้อมูล และประมวลผลข้อมูลโดยผู้ประมวลผล มีความสัมพันธ์กันภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ดังนี้

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล
(วิทวัส มงคลนวลเสถียร, 2562)

สำหรับผลการศึกษาหลักการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในต่างประเทศ ผลกระทบในมิติทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และข้อเสนอแนะต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีดังนี้

1. หลักการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในต่างประเทศ

จากการศึกษาหลักการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายในต่างประเทศนั้นพบว่า กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปถูกจัดทำขึ้นด้วยเห็นถึงความจำเป็นต่อการรับรองคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของปัจเจกชนของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปในยุคดิจิทัล สิทธิขั้นพื้นฐานดังกล่าว ได้แก่ การที่ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับตนตามข้อ 8 (1) ของกฎบัตรว่าด้วยสิทธิพื้นฐานของสหภาพยุโรป และข้อ 16 (1) ของสนธิสัญญาว่าด้วยการทำหน้าที่ของสหภาพยุโรป (TFFU) ตลอดจนสิทธิในชีวิตส่วนตัวและครอบครัว ที่อยู่อาศัย และการสื่อสารของบุคคลตามข้อ 8 ของสนธิสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเน้นย้ำถึงเจตนารมณ์ในการให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลธรรมดาในส่วนที่เกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล และขณะเดียวกัน ให้แน่ใจว่ามีการเคลื่อนย้ายข้อมูลดังกล่าวโดยเสรีระหว่างประเทศสมาชิก จากบรรทัดฐานด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

บุคคลซึ่งแตกต่างกันในแต่ละประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป การมีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นกฎหมายเดียวจะเป็นต้นแบบบริหารจัดการความแตกต่างด้านกฎหมายของแต่ละประเทศ และภาระทางการปกครองที่ไม่จำเป็น เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนและการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐในตลาดเดียวทางดิจิทัล (European Commission, 2021) สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ได้แก่ ภาระต้นทุนดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎหมาย ความเสียเปรียบของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม อุปสรรคต่อการแข่งขัน และผลกระทบที่มาจากข้อกำหนดการแบ่งปันข้อมูล

สหรัฐอเมริกามีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของชาวอเมริกันและผู้มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ ทั้งในกฎหมายกลาง (Federal laws) และระดับมลรัฐ (State laws) โดยกฎหมายกลางในระดับประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีเนื้อหา กฎเกณฑ์ส่งผลในมิติต่าง ๆ อาทิ บริการทางการเงิน การดูแลสุขภาพ โทรคมนาคม การศึกษา เป็นต้น ขณะที่กฎหมายในระดับมลรัฐคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้อยู่อาศัยอยู่มลรัฐนั้น ๆ รวมถึงกำหนดหน้าที่และข้อจำกัดของธุรกิจเกี่ยวกับการรวบรวม การใช้ การเปิดเผย ความมั่นคงปลอดภัย หรือการเก็บรักษาข้อมูลประเภทพิเศษ เช่น ข้อมูลชีวมิติ บันทึกทางการแพทย์ หมายเลขประกันสังคม ข้อมูลใบอนุญาตขับรถ ที่อยู่อีเมล บันทึกการใช้ห้องสมุด โทรศัพท์ที่แสดงให้เห็นพฤติกรรม บันทึกทางการเงิน บันทึกทางภาษี ข้อมูลการประกันภัย ข้อมูลความยุติธรรมทางอาญา บันทึกโทรศัพท์ บันทึกการศึกษา เป็นต้น

สาธารณรัฐสิงคโปร์มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ค.ศ. 2012 (Personal Data Protection Act 2012) แก้ไขเพิ่มเติมล่าสุดมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ให้ความสำคัญคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเพิ่มความสะดวกในการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเพิ่มความผิดทางอาญาต่อผู้ที่จัดการข้อมูลส่วนบุคคลผิดพลาดอย่างร้ายแรง มีข้อกำหนดบังคับให้แจ้งการฝ่าฝืนข้อมูล เพิ่มบทบัญญัติกรณีที่ถือว่าให้ความยินยอมโดยปริยาย ชื่อยกเว้นการให้ความยินยอม และรับรองสิทธิของเจ้าของข้อมูลในการเคลื่อนย้ายข้อมูลส่วนบุคคล (Right of data portability) ให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูล และเพิ่มบทกำหนดโทษขั้นสูงสุด (Kin, L. C., 2021) อันเป็นการรับรองสิทธิของเจ้าของข้อมูลไว้ใกล้เคียงกับสหภาพยุโรป กฎหมายนี้มีผลบังคับกับการรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยบุคคลธรรมดา บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคล ไม่ว่าจัดตั้งหรือรับรองภายใต้กฎหมายสิงคโปร์หรือไม่ก็ตาม หรือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่หรือมีสำนักงานหรือสถานที่ประกอบธุรกิจในสิงคโปร์หรือไม่ ในลักษณะที่รับรองทั้งสิทธิของบุคคลธรรมดาที่ได้รับการคุ้มครองข้อมูลของตน และความจำเป็นขององค์กรในการรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมตามพฤติการณ์ (มาตรา 2 และ 3 ของ PDPA) ซึ่งเพิ่มความ

นำเชื่อถือและสร้างความไว้วางใจต่อภาครัฐกิจและผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นกลไกสำคัญอย่างยิ่งในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ

เครือข่ายออสเตอร์เลียมีกฎหมายที่มีลักษณะของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทั้งที่เป็นกฎหมายกลางได้แก่ รัฐบัญญัติความเป็นส่วนตัว ค.ศ. 1988 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 2021 และกฎหมายระดับมลรัฐซึ่งต่างมีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลเป็นของตนเอง (Cavey, S., 2020) เพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัวของปัจเจกชนและส่งเสริมการจัดการข้อมูลที่สามารถระบุตัวลักษณะได้ในลักษณะส่วนตัว (Personally Identifiable Information: PII) มีผลบังคับกับองค์กรธุรกิจภาคเอกชนที่มีรายรับต่อปีมากกว่า 3 ล้านเหรียญออสเตรเลีย และหน่วยงานของรัฐในเครือข่ายออสเตอร์เลีย และอาจมีผลบังคับต่อธุรกิจขนาดเล็กที่มีรายได้ต่อปีต่ำกว่า 3 ล้านเหรียญออสเตรเลียในบางภาคธุรกิจ เช่น ผู้ให้บริการทางการแพทย์ภาคเอกชน ธุรกิจที่มีการทำธุรกรรมด้วยข้อมูลที่สามารถระบุตัวลักษณะได้ในลักษณะส่วนตัว และหน่วยงานรายงานเครดิต นอกจากนี้ กฎหมายยังมีผลบังคับต่อพรรคการเมืองที่จดทะเบียน หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานย่อยในระดับมลรัฐ มีผลบังคับกับองค์กรขนาดกลางไปจนถึงขนาดใหญ่ที่ดำเนินธุรกิจ ในออสเตอร์เลียที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลในออสเตอร์เลียหรือจากผู้ถิ่นที่อยู่ชาวออสเตอร์เลีย หรือตัวตนที่ส่งเสริมการขายในเว็บไซต์ภายในประเทศให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ชาวออสเตอร์เลีย

2. ผลกระทบในมิติทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีหลักการที่ให้ความสำคัญคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ รูปถ่าย บัญชีธนาคาร อีเมล ไอดีไลน์ บัญชีผู้ใช้ของเว็บไซต์ ลายนิ้วมือ ประวัติสุขภาพ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถระบุถึงตัวเจ้าของข้อมูลนั้นได้ อาจเป็นได้ทั้งข้อมูลในรูปแบบเอกสาร กระดาษ หนังสือ หรือจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ความสำเร็จของกฎหมายฉบับนี้คือ การทำให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิในข้อมูลส่วนตัวที่ถูกจัดเก็บไปแล้ว หรือกำลังจะถูกจัดเก็บมากขึ้น เพื่อสร้างความปลอดภัยและเป็นส่วนตัวให้แก่เจ้าของข้อมูล โดยมีสิทธิที่สำคัญคือ สิทธิการรับทราบและยินยอมการเก็บข้อมูลส่วนตัว และสิทธิในการขอเข้าถึงข้อมูลส่วนตัว คัดค้านและเพิกถอนการเก็บและนำข้อมูลไปใช้ และสิทธิขอให้ลบหรือทำลายข้อมูลส่วนตัว ซึ่งกฎหมายฉบับนี้กำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความสำคัญคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่รวมถึงการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และมีโทษกำกับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตาม ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม สัมภาษณ์เชิงลึก สนทนากลุ่ม และประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นพบว่าการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ดังนี้

2.1 ผลกระทบทางสังคม พบว่า องค์กร หน่วยงาน และสถาบันต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเผชิญกับความเสี่ยงในการเก็บรวบรวม เก็บรักษา ใช้ และเปิดเผยข้อมูล

ส่วนบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อป้องกันการรั่วไหล เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจและนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ นอกจากนี้อาจส่งผลกระทบต่อภาคประชาชน เนื่องจากการขาดองค์ความรู้และความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จนอาจนำไปสู่การขาดความตระหนักรู้ต่อการคุ้มครองสิทธิของตนเองและนำไปสู่การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ นอกจากนี้อาจส่งผลกระทบต่อหลักการและหลักปฏิบัติขององค์กรหน่วยงาน และสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมหรือการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชนในเรื่องการตีความของกฎหมายฉบับดังกล่าวที่แตกต่างกัน เนื่องจากกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ยังไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนจึงทำให้เกิดแนวทางปฏิบัติงานด้านข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ได้ไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ พบว่า ผู้ควบคุมข้อมูลและผู้ประกอบกิจการรายกลางและรายย่อย (SMEs) จะเกิดภาระต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวมถึงทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อจัดให้มีการพัฒนาระบบเครือข่ายซอฟต์แวร์รักษาความปลอดภัยของข้อมูล รวมถึงการจ้างผู้เชี่ยวชาญเพื่อการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายฉบับดังกล่าว ซึ่งผลกระทบที่ก่อให้เกิดภาระต้นทุนดำเนินการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ผู้ควบคุมข้อมูลจำต้องเสียต้นทุนเป็นจำนวนมากเพื่อดำเนินการจัดให้มีมาตรการหรือระบบคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเพิ่มหลักความเป็นสากลต่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและความไว้วางใจจากผู้ให้บริการ ไปจนถึงการแข่งขันทางการค้าทั้งภายในและระหว่างประเทศ

3. ข้อเสนอแนะต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ผลจากการการทบทวนวรรณกรรม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นเพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลและหาแนวทางร่วมกันเพื่อนำเสนอต่อการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารและส่วนบุคคลนำมาซึ่งข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ประเด็นผลกระทบทางด้านสังคมเห็นว่า ควรมีการพัฒนากฎระเบียบและข้อแนะนำที่ชัดเจนสำหรับผู้ควบคุมข้อมูลและเจ้าของข้อมูลในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ให้สามารถทำงานร่วมกันได้กับมาตรการและระบบคุ้มครองความปลอดภัยของข้อมูล ซึ่งดำเนินงานโดยหน่วยงานและกิจการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ควบคุมข้อมูล รวมถึงพนักงานและลูกจ้างของผู้ควบคุมข้อมูล ไม่ว่าจะประเภทใดหรือขนาดใดให้สามารถปฏิบัติตามได้และแก้ไขปัญหาได้ เพื่อสามารถคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและปฏิบัติตามกฎหมายได้ต่อไปและเป็นการลดผลกระทบต่อความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับผลกระทบทางสื่อสังคมออนไลน์หน่วยงานหรือกิจการที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูล ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ฝ่ายรักษาความปลอดภัยของข้อมูล ฝ่ายตรวจสอบภายในเจ้าหน้าที่ข้อมูลส่วนบุคคล (ถ้ามี) และที่ปรึกษามีบทบาทสำคัญอย่างมากในการกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและชักจูงความเข้าใจเพื่อให้พนักงานและลูกจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นหน่วยงานหรือกิจการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนนำไปใช้และสื่อสารทำ

ความเข้าใจกับเจ้าของข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมถึงประเมินผลกระทบ กำหนดกลยุทธ์บริหารจัดการ นำเทคโนโลยีเข้าช่วยขับเคลื่อนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ผู้ควบคุมข้อมูลที่เป็นหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามมาตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมาย กรณีที่เกิดสถานการณ์การรั่วไหลของข้อมูลหรือเกิดการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลขึ้น (Data breach) ทางสื่อสังคมออนไลน์ ในการดำเนินการของหน่วยงานและกิจการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจำเป็นต้องกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล กำหนดแผนการปฏิบัติงานเมื่อเกิดเหตุเกิดการรั่วไหลของข้อมูลหรือเกิดการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและมาตรฐานการดำเนินการตามขั้นตอนและกระบวนการ (Standard of procedure) ฝึกอบรมข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างให้เข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายและแผนการปฏิบัติงานตามมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล มิเช่นนั้นอาจเข้าข่ายละเลยต่อหน้าที่ที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ อาจนำมาซึ่งความรับผิดชอบทางวินัย โทษทางปกครอง และโทษทางอาญา นอกจากนี้ภาครัฐก็ต้องเผยแพร่ข้อมูลและรณรงค์อย่างจริงจังและต่อเนื่องให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องครบถ้วนเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ตามหลักการให้ ความยินยอม ความโปร่งใส สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ โดยมุ่งเน้นการจัดทำสื่อเผยแพร่ทางออนไลน์และออฟไลน์ให้สามารถเข้าถึงคนจำนวนมากได้ง่าย ชี้ให้เห็นประโยชน์ที่ได้รับ อย่างเป็นรูปธรรมจากการให้ความสำคัญกับการปกป้องสิทธิของตนเอง การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง คนรอบข้างและผู้ที่เกี่ยวข้อง และสิ่งสำคัญคือต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังไม่เลือกปฏิบัติ

3.2 ประเด็นผลกระทบด้านเศรษฐกิจเห็นว่า ภาครัฐควรกำหนดกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยต่อการสนับสนุนช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมไปถึงผู้ประกอบการที่ไม่ได้จดทะเบียน ควรจัดตั้งกองทุนหรือให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำในการจัดทำระบบคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการให้สามารถดำเนินการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้ รวมถึงการสร้างความชัดเจนและความแน่นอนให้กับผู้ประกอบการธุรกิจทั้งไทยและต่างชาติ โดยมุ่งเน้นการใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ต่อเนื่องและอย่างเท่าเทียม ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งมาตรการดังกล่าวจะช่วยลดผลกระทบของการบังคับใช้ที่อาจทำให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เสียเปรียบในการแข่งขันได้ สอดคล้องกับการประชาพิจารณ์เพื่อยืนยันข้อมูลที่มีผู้ให้ความคิดเห็นว่า ภาครัฐควรพิจารณาถึงข้อกำหนดยกเว้นของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดย่อม โดยสร้างมาตรฐานให้กับภาคธุรกิจที่แตกต่างกัน เช่น เครือรัฐออสเตรเลีย ให้ผู้ประกอบการขนาดเล็กที่มีรายได้ไม่เกิน 3 ล้านเหรียญได้รับยกเว้นและไม่อยู่ในบังคับข้อบทบัญญัติ ซึ่งประเทศไทยสามารถกำหนดแนวปฏิบัติของผู้ประกอบการที่มีความ

แตกต่างกันว่าสามารถทำได้หรือไม่ เพื่อลดภาระให้กับผู้ประกอบการที่จะไม่ตกอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบโดยเคร่งครัด

อภิปรายผล

ประเด็นที่ 1 หลักการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในต่างประเทศ

จากการศึกษา พบว่า กฎหมายของสหภาพยุโรปซึ่งเป็นต้นแบบของข้อกำหนดการคุ้มครองข้อมูลทั่วไปหรือ The General Data Protection Regulation (GDPR) มีผลกระทบที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย เช่น ภาระต้นทุนดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎหมาย (McQuinn, A. & Castro D., 2019) ความเสียเปรียบแก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เนื่องจากเห็นว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลอาจไม่สร้างผลกำไร (Gal, M. S. & Aviv, O., 2020) การแข่งขันในตลาดออนไลน์และตลาดข้อมูลสร้างโครงสร้างตลาดที่เข้มข้นและปกป้องอำนาจตลาดของผู้ประกอบการที่แข็งแกร่งอยู่แล้ว จึงทำให้ผู้ประกอบการขนาดเล็กในตลาดน้อยลงไปซึ่งสอดคล้องกับงานของ คณาธิป ทองรวีวงศ์ ส่วนสหรัฐอเมริกาไม่มีกฎหมายระดับประเทศว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลเป็นการเฉพาะ หากแต่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของชาวอเมริกันและผู้มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับทั้งในระดับประเทศ (Federal Laws) และระดับมลรัฐ (State Laws) บางมลรัฐให้ความสำคัญและดำเนินการเชิงรุกในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้เกิดผลกระทบต่อภาระการบังคับใช้กฎหมายที่มีความแตกต่างกันในแต่ละมลรัฐ (คณาธิป ทองรวีวงศ์, 2564) กล่าวคือ สหรัฐอเมริกาไม่มีหน่วยงานคุ้มครองข้อมูลกลางระดับประเทศ อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานกำกับดูแลขึ้นอยู่กับกฎหมายเฉพาะในเรื่องนี้ กฎหมายบางฉบับกำหนดให้มีการบังคับใช้โดยหน่วยงานระดับประเทศ กฎหมายบางฉบับกำหนดให้บังคับใช้โดยหน่วยงานระดับประเทศหรือหน่วยงานระดับมลรัฐ ในกรณีสาธารณรัฐสิงคโปร์ ภาครัฐและภาคเอกชนในสาธารณรัฐสิงคโปร์ต่างตระหนักถึง “การคุ้มครองความเป็นส่วนตัว (Privacy/Personal data protection)” โดยมุ่งเน้นความตระหนักและให้ความสำคัญกับการรักษาความปลอดภัยต่อข้อมูลที่เป็นข้อมูลบุคคลโดยเฉพาะและมีความละเอียดอ่อนของลูกค้า (Sensitive data) ซึ่งเพิ่มความไว้วางใจของทั้งภาคธุรกิจและผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ สาธารณรัฐสิงคโปร์เองก็เกิดผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเช่นกัน โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งต้องมียกจ่ายในการดำเนินการดังกล่าว (กิตติพงศ์ กมลธรรมวงศ์, 2563) สำหรับเครือรัฐออสเตรเลียนั้น มีกฎหมายที่มีลักษณะของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทั้งที่เป็นกฎหมายกลางได้แก่ รัฐบัญญัติความเป็นส่วนตัว ค.ศ. 1988 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 2021 และกฎหมายระดับมลรัฐและดินแดน ซึ่งต่างก็มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลเป็นของ

ตนเองจึงส่งผลต่อการบังคับใช้กฎหมายที่มีความแตกต่างกันในแต่ละมลรัฐคล้ายกับกรณีของสหรัฐอเมริกา (Cavey, S., 2020)

ประเด็นที่ 2 ผลกระทบในมิติทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

จากการวิจัยเอกสาร ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม และผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นนั้นโดยส่วนใหญ่มีหลักการและความคิดเห็นต่อผลกระทบในมิติทางสังคมและเศรษฐกิจว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีผลต่อองค์ความรู้และความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างเจ้าของข้อมูลและผู้ควบคุมข้อมูล ผู้ประมวลผลข้อมูล รวมถึงพนักงานและลูกจ้างของผู้ควบคุมข้อมูล และผู้ประมวลผลข้อมูล เนื่องจากการไม่มีแนวปฏิบัติและการให้คำปรึกษาที่ชัดเจนและครอบคลุมจึงทำให้เกิดการไม่ปฏิบัติตามและการปฏิบัติไม่ถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งจะเห็นได้จากมาตรา 41(1) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่ระบุว่า “หน่วยงานของรัฐตามคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กำหนด” ยังไม่มีประกาศจากคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายถึงหน่วยงานใดจะเห็นได้ว่า คำว่า “หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานสาธารณะ” ตามความหมายของ GDPR มีลักษณะที่กว้างและครอบคลุมทุกส่วนงานที่ทำหน้าที่ให้บริการสาธารณะร่วมด้วย โดยอาจไม่ใช่เพียงหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดรัฐเท่านั้น นอกจากนี้ ตามมาตรา 41(2) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่ใช้คำว่า “กิจกรรม” ไม่ว่าจะเป็น “กิจกรรมหลัก” “กิจกรรมเสริม” ส่งผลให้ลักษณะของกิจการที่มีกิจกรรมตามที่กฎหมายกำหนดกว้างขึ้น เป็นการสร้างภาระให้กับผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผล ในปัจจุบันยังไม่มีประกาศของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จะให้ความหมายหรือคำจำกัดความที่ชัดเจนของคำว่า “จำนวนมาก” ว่ามีลักษณะกิจกรรมในการเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นอย่างไร

ในภาพรวมของหน่วยงาน เนื่องจากอาศัยแนวทางการตรากฎหมายของต่างประเทศมาเป็นต้นแบบ โดยอาจยังไม่ได้คำนึงบริบทของสังคมไทยอย่างแท้จริง จึงอาจเกิดปัญหาและผลกระทบเชิงลบตามมาภายหลังจากการบังคับใช้ นอกจากนี้อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนเนื่องจากการขาดความเข้าใจนำไปสู่การขาดความตระหนักต่อการคุ้มครองสิทธิของตนเองจนอาจนำไปสู่การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ และอาจส่งผลกระทบต่อหลักการและหลักปฏิบัติขององค์กร ในเรื่องการตีความของกฎหมายที่แตกต่างกันทำให้เกิดแนวทางปฏิบัติงานด้านข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไม่ได้ไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้อาจยังส่งผลกระทบและขยายผลไปสู่ความขัดแย้งกันระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับอีกฝ่ายหนึ่งคือ ผู้ควบคุมข้อมูล นอกจากนั้นกฎหมายฉบับดังกล่าวยังมีผลกระทบเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นผลกระทบด้านสังคมอีกด้านหนึ่ง เนื่องจากเป็นพื้นที่สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลต่าง ๆ อีกด้วย

ส่วนผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลส่วนบุคคลถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มูลค่าทางเศรษฐกิจและนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้มหาศาล โดยเฉพาะผู้ควบคุมข้อมูลข้ามชาติขนาดใหญ่ จึงก่อให้เกิดความเสี่ยงมากที่ข้อมูลส่วนบุคคลจะรั่วไหลและได้รับความเสียหายจากการละเมิดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้หน่วยงานหรือกิจการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีหน้าที่ต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการดำเนินการเก็บรวบรวม เก็บรักษา การใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สิ่งสำคัญคือ ต้องได้รับความยินยอม ไม่ว่าจะเป็นลายลักษณ์อักษรหรือผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์จากเจ้าของข้อมูลในการดำเนินการดังกล่าว และหากเจ้าของข้อมูลไม่ต้องการหรือไม่ยินยอมให้มีการดำเนินการดังกล่าว ก็ต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลนั้น ๆ ทิ้งไป รวมถึงสิทธิอื่น ๆ ของเจ้าของข้อมูล หากหน่วยงานและกิจการยังมีช่องทางออนไลน์ในหลายรูปแบบหรือแพลตฟอร์มในรูปแบบเว็บไซต์ แอปพลิเคชันมากขึ้นเท่าใด ยิ่งทำให้หน่วยงานและกิจการต้องเผชิญกับความเสี่ยงในการเก็บรวบรวม เก็บรักษา การใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลต่าง ๆ ทั้งโดยรู้ตัวและโดยไม่รู้ตัว (European Parliament, 2020)

นอกจากนี้ กฎหมายฉบับดังกล่าวนำมาซึ่งภาระต้นทุนดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎหมาย เพราะผู้ควบคุมข้อมูลต้องใช้เงินและทรัพยากรเพื่อจัดการในเรื่องลงทุน การจัดให้มีการพัฒนาระบบเครือข่ายซอฟต์แวร์รักษาความปลอดภัยของข้อมูล สอดส่องดูแลและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในส่วนของระบบความปลอดภัยในการส่งข้อมูลเมื่อโอนข้อมูลให้บุคคลภายนอก ดังเห็นได้ว่าผลกระทบที่ก่อให้เกิดภาระต้นทุนดำเนินการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ผู้ควบคุมข้อมูลจำต้องเสียเงินจำนวนมากเพื่อดำเนินการจัดให้มีมาตรการหรือระบบคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และยิ่งรวมถึงต้นทุนหรือเงินจำนวนมากเช่นกันในการธำรงรักษามาตรการหรือระบบดังกล่าวไว้ (Irwin, L., 2021) หากแต่ภาระต้นทุนดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เสียเปรียบในการแข่งขันซึ่งมีทุน ทรัพยากรและความสามารถในการดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายน้อยกว่ากิจการ/องค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ นอกจากนี้อาจทำให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถูกกลืนโถมหนักเช่นเดียวกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่สอดคล้องกับที่มีผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มและการประชาพิจารณ์เพื่อยืนยันข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ว่าองค์กรวิสาหกิจขนาดย่อม ย่อมได้รับผลกระทบโดยตรงทางเศรษฐกิจที่ไม่สามารถเข้าใจหลักกฎหมายและไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้โดยตรง ขาดงบประมาณในการลงทุนระบบ แต่ในขณะที่กฎหมายกำหนดบทลงโทษทางแพ่ง (ค่าเสียหายเชิงลงโทษ) ทางอาญา ทางปกครอง ที่ผู้ประกอบการไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธได้ และประการที่สำคัญคือผู้ประกอบการยังไม่ทราบถึงการบังคับใช้กฎหมาย และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจ e-commerce

ในสภาวะเศรษฐกิจซบเซาเช่นนี้ การบังคับใช้กฎหมายนอกจากเลื่อนการบังคับใช้แล้วอาจศึกษาช้อยกเว้นเพิ่มเติมด้วย (Buckley, G. et al, 2021)

ประเด็นที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม และผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นมีความเห็นส่วนใหญ่ต่อข้อเสนอแนะต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ว่า ควรมีกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยต่อการสนับสนุนช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมไปถึงผู้ประกอบการที่ไม่ได้จดทะเบียน ควรจัดตั้งกองทุนหรือให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำในการจัดทำระบบคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมไปถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อกฎหมายฉบับดังกล่าวและมีการมุ่งเน้นการใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังอย่างต่อเนื่อง และเท่าเทียมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งมาตรการดังกล่าวจะช่วยลดผลกระทบของการบังคับใช้ที่อาจทำให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เสียเปรียบในการแข่งขันได้ สอดคล้องกับการประชาสัมพันธ์เพื่อยืนยันข้อมูลที่มีผู้ให้ความคิดเห็นว่ารัฐควรพิจารณาถึงข้อกำหนดดยกเว้นของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดย่อม ว่าสามารถสร้างมาตรฐานให้กับภาคธุรกิจที่มันแตกต่างกันได้หรือไม่ เช่น เครือรัฐ ออสเตเรีย ที่ผู้ประกอบการขนาดเล็กอาจมีรายได้ไม่เกิน 3 ล้านเหรียญ จะได้รับยกเว้นไม่อยู่ในบังคับข้อบทบัญญัติดังกล่าว ซึ่งประเทศไทยสามารถกำหนดแนวปฏิบัติของผู้ประกอบการที่มีความแตกต่างกันว่าสามารถทำได้หรือไม่ เพื่อลดภาระให้กับผู้ประกอบการที่จะไม่ตกอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบโดยเคร่งครัด (จิระ พุ่มพวง และราณี อินทสร, 2556)

นอกจากนี้ ผลกระทบทางด้านสังคมจะเห็นได้ว่า ผู้ปฏิบัติการเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายที่พึงต้องปฏิบัติ ผู้บริหารหน่วยงานในส่วนภูมิภาคยังขาดการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนองค์กร ทำให้การปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดยังไม่มีประสิทธิภาพโดยมีแนวทางแก้ไขคือ ผู้บริหารควรตระหนักรู้และให้ความสำคัญของข้อมูลส่วนบุคคล ต้องกำหนดนโยบาย วิธีการสื่อสารในองค์กร ประกอบกับการใช้การอบรมภายในหน่วยงาน กำหนดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้าน IT และการเก็บรักษาข้อมูลโดยตรง อีกทั้งต้องกำหนดแผนในเรื่องความปลอดภัยในเรื่องในระบบ (Cyber security) ขององค์กรด้วย เพราะการไม่สามารถป้องกันและรักษาข้อมูลที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลได้อาจนำไปสู่ความรับผิดชอบขององค์กรหรือหน่วยงานได้ และยังขาดการบูรณาการจากหน่วยงานกลางในการวางแผนในการกำหนดผู้รับผิดชอบ ฐานข้อมูลและระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) เพื่อรองรับระบบ โดยเฉพาะหน่วยงานในต่างจังหวัดเมื่อไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน จึงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งยังควรมี การพัฒนากฎระเบียบและข้อเสนอแนะที่ชัดเจนสำหรับผู้ควบคุมข้อมูลและเจ้าของข้อมูลต่อมาตรการและระบบคุ้มครองความปลอดภัยของข้อมูล ซึ่งดำเนินงานโดยหน่วยงานและกิจการทั้งภาครัฐ

และภาคเอกชนที่ควบคุมข้อมูล รวมถึงพนักงานและลูกจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลไม่ว่าจะประเภทใดหรือขนาดใด ให้สามารถปฏิบัติตามได้และแก้ไขปัญหาได้ เพื่อสามารถคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและปฏิบัติตามกฎหมายได้

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหลักการเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล สร้างมาตรฐานการรักษาข้อมูลส่วนบุคคล และนำไปใช้ให้ถูกวัตถุประสงค์ตามคำยินยอมที่ได้รับอนุญาต สหภาพยุโรปมี The General Data Protection Regulation (GDPR) ส่งผลกระทบต่อภาระต้นทุนดำเนินการของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม สหรัฐอเมริกามีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลทั้งกฎหมายกลางและระดับมลรัฐทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความแตกต่างกัน สิ่งนี้ให้ความสำคัญกับการรักษาความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าทำให้เกิดความไว้วางใจจากภาคธุรกิจ ส่วนออสเตรเลียมีคำจำกัดความ “ข้อมูลส่วนบุคคล” ที่ยืดหยุ่นทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการข้อมูลเมื่อเวลาผ่านไป

ในส่วนผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ผลกระทบด้านสังคมพบว่า ทุกภาคส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งยังไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนจึงอาจเกิดปัญหาภายหลังการบังคับใช้ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจพบว่า กฎหมายดังกล่าวส่งผลต่อภาระและต้นทุนของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งอาจมีปัญหาต่อความน่าเชื่อถือ การตลาดและการค้าระหว่างประเทศ ทั้งนี้ จากการศึกษาวิจัยข้อเสนอแนะ 1) ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกต้องแก่องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงประชาชน ให้มีการรับรู้ถึงสิทธิตามกฎหมายของตนเอง 2) ควรสร้างความตระหนักรู้ภายในองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยดำเนินการจัดอบรม ประชุม และสัมมนาให้ความรู้แก่องค์กร สถาบัน และหน่วยงาน ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการใช้บังคับกฎหมายฉบับนี้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 3) ควรมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์แบบเชิงรุกที่มีหลากหลายช่องทางและสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก เพื่อทำความเข้าใจถึงการใช้อำนาจกฎหมายฉบับนี้ก่อนเริ่มมีการใช้บังคับอย่างเป็นรูปธรรม เช่น แสดงไว้ในสื่อออนไลน์เพื่อให้เกิดการรับรู้ที่ครอบคลุมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายขั้นพื้นฐานของตนเอง รวมถึงผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายฉบับดังกล่าว 4) ควรมีการเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพื่อให้มีการบังคับใช้ได้อย่างครบถ้วนเชื่อมโยงกันทั้งระบบ 5) หน่วยงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลควรต้องดำเนินการเชิงรุก โดยการกำหนด

นโยบายที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนองค์กร 6) ควรมีการนำกฎหมายบังคับใช้ในทางปฏิบัติ โดยเป็นการรวมตัวกันของภาคธุรกิจแต่ละประเภทแยกเป็นหน่วยงานเฉพาะ เช่น การศึกษา อุตสาหกรรม สาธารณสุข โดยมีการจัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ในทุกทิศทางเดียวกัน มีการจัดทำคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติให้ครอบคลุมในทุกมิติเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากหากมีนโยบาย กฎหมาย การบังคับใช้หรือแนวทางปฏิบัติที่แตกต่างกันมากจะกลายเป็นอุปสรรคในการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไม่ว่าจะโดยหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรธุรกิจเอกชน การจับกลุ่มผู้ใช้ตามประเภทจะทำให้การใช้อย่างมากขึ้นและให้มีการปรับใช้เป็นกลุ่มควบคู่ไปกับกฎหมายฉบับดังกล่าว 7) ควรมีการจัดทำคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติให้ครอบคลุมในทุกด้านเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวมถึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพได้ต่อไปในอนาคต 8) รัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุน โดยออกกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยต่อการช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมไปถึงผู้ประกอบการขนาดเล็กและที่ไม่ได้จดทะเบียน ซึ่งอาจจัดตั้งกองทุนหรือให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำในการจัดทำระบบคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล 9) รัฐควรสร้างความชัดเจนและความแน่นอนให้กับผู้ประกอบการธุรกิจทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มุ่งเน้นการใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ต่อเนื่องและเท่าเทียมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน 10) ควรพัฒนาการกำหนด Framework โดยเฉพาะเพื่อให้องค์กรต่าง ๆ นำไปใช้ได้ถูกต้องและนำพ้องค์กรให้มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ 11) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการพัฒนากฎระเบียบ มาตรการ แนวทางการปฏิบัติ และข้อเสนอแนะที่ชัดเจนสำหรับผู้ควบคุมข้อมูลและเจ้าของข้อมูลรวมถึงอาจเป็นกฎหมายลำดับรอง เช่น กฎกระทรวง หรือคำแนะนำ หากมีแนวทางจะสามารถปฏิบัติได้สะดวกมากขึ้น โดยควรออกกฎหมายลูกที่เกี่ยวข้องเพื่อครอบคลุมการบังคับใช้ เพื่อกำหนดกรอบแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจะทำให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเดียวกัน ซึ่งเป็นเรื่องเร่งด่วนในการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพที่สุด สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป เมื่อมีการประกาศใช้กฎหมายได้ระยะหนึ่งแล้ว ควรมีการทบทวนผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบภายหลังการบังคับใช้อันนำไปสู่แนวทางการแก้ไขหรือยับยั้งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กิตติพงษ์ กมลธรรมวงศ์. (2563). ประสบการณ์ของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย
 สาธารณรัฐสิงคโปร์: บทเรียนสำหรับประเทศไทย. วารสารสังคมวิจัยและพัฒนา, 2(2), 7-29.

- คณาธิป ทองรวิวงศ์. (2564). ผลกระทบทางลบอันเกิดจากกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562. วารสารรัชต์ภาคย์, 15(38), 42-57.
- จีระ พุ่มพวง และราณี อินทสร. (2556). แนวคิดใหม่เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเอกชน. เรียกใช้เมื่อ 20 ตุลาคม 2564 จาก https://www.krisdika.go.th/data/civil_procedure_law_division/02.pdf
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. (2565). ราชนิกิจจานุเบกษา. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 12 ง. หน้า 1-2 (18 มกราคม 2565).
- วิทวัส มงคลนวเสถียร. (2562). การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. เรียกใช้เมื่อ 18 ตุลาคม 2564 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/661602>
- สินีนาถ ภาวัง. (2563). กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล: การเตรียมความพร้อม การตระหนักรู้ และแนวทางการพัฒนา. เรียกใช้เมื่อ 24 พฤศจิกายน 2564 จาก <https://www.krisdika.go.th/data/activity/act13702.pdf>
- สุนทรีย์ ส่งเสริม. (2564). พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562. เรียกใช้เมื่อ 24 พฤศจิกายน 2564 จาก <https://bit.ly/32mWnxR>
- อัญธิกา ณ พิบูลย์. (2563). ความท้าทายทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทของเมืองอัจฉริยะ (SMART CITY). วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์, 2(13), 271-294.
- เอเซีย ดาต้า เดสตรัคชั่น. (2562). สำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562. เรียกใช้เมื่อ 15 มิถุนายน 2565 จาก <https://asiadatadestruction.com/th/pdpa>
- Buckley, G. et al. (2021). "It may be a pain in the backside but..." Insight into the impact of GDPR on business after three years. Retrieved October 28, 2020, from <https://arxiv.org/pdf/2110.11905.pdf>
- Cavey, S. (2020). Australia Data Protection Law: What is It. Ground Labs. Retrieved October 24, 2020, from <https://www.groundlabs.com/blog/australia-data-protection>
- European Commission. (2021). Data protection in the EU. Retrieved October 16, 2021, from https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-protection-eu_en
- European Parliament. (2020). The impact of GDPR on artificial intelligence. Brussels: Scientific Foresight Unit, EPRS.

- Gal, M. S. & Aviv, O. (2020). The Competitive Effects of the GDPR. *Journal of competition law and economics*, 16(3), 349-391.
- Irwin, L. (2021). How much does GDPR compliance cost in 2021. Retrieved November 26, 2021, from <https://www.itgovernance.eu/blog/en/how-much-does-gdpr-compliance-cost-in-2020>
- Kin, L. C. (2021). Singapore: Privacy. Retrieved December 16, 2021, from <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=e59ea167-8457-48cd-bb77-b5160c0287c0>
- McQuinn, A. & Castro D. (2019). The Costs of an Unnecessarily Stringent Federal Data Privacy Law. Retrieved November 26, 2021, from <https://itif.org/publications/2019/08/05/costs-unnecessarily-stringent-federal-data-privacy-law>